Miloslav Fekar

Projekt Putování

The „Wanderings“ Project

Podzámecká zahrada , Muzeum Kroměřížska , Květná zahrada v Kroměříži

The „Under-Castle Garden“, The Museum of Kromeriz Region, Kromeriz „FlowerGarden“

26.4. – 6.10. 2001

Vrstvená kompozice
Topolové dřevo
délka 630 cm, šířka 280 cm, výška 200 cm
Instalace v Muzeu Kroměřížska, 2001

Stratified composition
Poplar wood
length 630 cm, width 280 cm, height 200 cm
Installed in the „Museum of Kromeriz Region", 2001

A Few Words to the „Wandering Garden Sculptures" from Miloslav Fekar

With his sculptures Miloslav Fekar brings the specific shape of local sculptor's post-minimalism into existence, the crucial impulse of which has been presented during the second half of 1980's in the creative work of Jan Ambrůz. Characteristic in this respect is the combination of sculptors art with the nature, a feature which also for M. Fekar has become a unique approach to the „seited sculpture", manifesting itself in structures, sometimes highly variable, and reflecting places in which these structures can hardly deny their relationship to the earthiness and which stress the hand-made features of the work, put together mainly from wood and featuring the carpenter's design. Last but not least this makes a reference to a geometry with a specific archetypal symbolic forms, linked mostly with some architectural motives such as the column, the temple, arbour, the gate etc. in which the human need for order between earth and the heaven is manifested.

The relationship between sculpture and the free nature, and also the urban area, has been developed by Miloslav Fekar to an original and highly specific proper concept of sculpture, dealing mainly and in a systematic way with the constitution of living environment. In this respect Miloslav Fekar succeeded to establish creative links between invention and the sensitivity that are necessary for a genius loci of a particular place to live. Miloslav Fekar's interest is not limited to sculpture as only a peculiar and in itself absorbed monument, but rather to a sort of varying structures in a room responding in a prompt and highly sensitive way to the environment, providing for further development of a dialog in such an environment, with episodes picturing its specific features or giving rise to sightseeings in which it becomes worth to make a stop and to observe the nature. Two features become significant in this respect, in particular the variability already mentioned that gives the work a shape of building block scheme, and the natural overlap into architecture and design. This, however, does not deal with applied art but produces always highly original works with non-decorative values (such as the „bridge sculpture" erected at Stromovka garden in Prague). The sculptures as such are conceived by the author as the linking elements of a chain of installations, with interrelationship between the, in which the specific and unique environment is modelled as a „way" i.e. an „episode".

Based on this principle Miloslav Fekar started to make public his exhibitions, named by himself as a „Wandering". First of them took place in 1999 in the Prague fair-ground Stromovka, and continued the following year in the town of Hranice na Moravě (in the area of Jewish synagogue and the castle) and in the mounds area of the Pardubice castle. This year's „Wandering Project" has been installed in Kromeriz, as a link between the Under-Castle Garden area and the downtown city of Kromeriz (the city museum), and the city's Flower Garden (greenhouse). The artist is attempted to continuously enrich the „wandering" composition of sculptures with new elements, originating as a reaction on the new area and seeking to generate a persistently new mood and to establish the atmosphere of the local genius loci. Within the local natural environment Miloslav Fekar approaches some sort of personified sculptural „land art", in which we may perceive the background of other „earthiness" kind of artist like Richard Long or the minimalist-style of Carl André. The Fekar's contribution consists in the establishing of links and the inter-communication of the civilized country with architectural and urban area filled with housing estates, in which the main area of activities becomes the environment of a garden or a park. On the Fekar's exhibition in Kromeriz it will be interesting, for sure, to follow the reaction of the geometry-shaped sculptures in contrast with the ornamental formations of the flower bed style of the Flower Garden greenhouse, or the architectonic milieu of the historical town, or the relationship of the organically-shaped sculptures of wooden shells with the crowns of the plane trees growing in the Under-Castle garden.

The sense of geometrical (rational) and organic (natural) polarity thus becomes another significant feature of the performance of this artist. Whereas it is by using the minimalistic geometry language which brings Miloslav Fekar to a synoptical and articulated area of the nature, in this way manifesting the human capability to recreate and adapt the environment the man lives in, his sculptures of shells, freely suspended into the tree crowns testify of rather opposite tendency, that is to say the Fekar's embryonic, physical and biophil predilection. His „shells" draw our attention to the secrecy of disguised life of the trees and generally of all embryoes and germs of which the wealth of the natural world is constituted, pointing to the unity of all living bodies and the „sacred circle of creation" (mandala). At the same time it draws our attention upwards from the ground to the crowns of trees, to the air, to a free flow of wind energy that flows and moves them and, in some cases, transforms them into a kind of improvised music instruments.

The sculptural work of Miloslav Fekar is related indisputedly with a highly actual issue of today, i.e. with the seek of that human culture the nature is to become integral part of which. From the point of view of technocratic based modern civilization this tendency may appear as an effort to naturalize sometimes the intolerant and purpose-based environment of our housing estates. In its entity, however, it relates to a tendency addressing the abandon of separation between the town and the country, the civilization and the nature. We presume that they may be linked together. Thus the theme of garden and a park becomes a challenge for artists of today, which by all means should not be crossed out. In my opinion it does include an encoded model (hologram) of the new way of life we are looking for.

Jiří Zemánek April 25, 2001

MgA. Miloslav Fekar
Narozen: 7.6.1973 v Hranicích na Moravě
Studium:
1988-1992 SUPŠ v Uherském Hradišti
1992-1996 AVU v Praze
1996-1998 FaVU při VUT v Brně
1996-2000 DAMU – ALD v Praze

Žije: Bezměrov 115 , 767 01 Kroměříž
E-mail: pmfekar@volny.cz
Účast na sympoziich v Čechách, Finsku, USA, Německu.
Samostatně a kolektivně vystavuje od roku 1993.

MgA. Miloslav Fekar
Born on: June 7,1973, in Hranice na Moravě, Czech Republic
Studies:
1988 -1992 - Art-Industrial High-School in Uherské Hradiště
1992-1996 - Academy of fine Art in Prague
1996 -1998 - Faculty of Graphic Art at the University of Technology Brno
1996 -2000 - Theatre Academy in Prague
Lives in: Bezměrov 115 , 767 01 Kroměříž, Czech Republic
E-mail: pmfekar@volny.cz
Participation at symposia in the Czech Republic, Finland, the U.S.A and Germany.
Exhibitions both independent and as a member of group since 1993.

Ulity
Olšové, lipové, vrbové, topolové dřevo
délka 100 - 280 cm
Krajinná instalace osmi ulit
v platanovém háji v Podzámecké zahradě, 2001

Shells
Alder, lime, willow, poplar wood
length 100 to 280 cm
Installation of eight shells in the nature environment
of plane-tree grove in the Kromeriz Under-Castle Garden, 2001

Ke konceptu „putující zahradní plastiky“ Miloslava Fekara

Miloslav Fekar svými plastikami spoluvytváří specifickou podobu zdejšího sochařského postminimalismu, jemuž určující impuls dala ve druhé polovině osmdesátých let tvorba Jana Ambrůze. I pro Fekara se stalo v této souvislosti charakteristické spojování plastiky s krajinou, její pojetí jako „seited sculpture“, struktury (často proměnlivé) určitého místa, jež nezapře vztahy k zemnímu umění i zdůrazněný rukodělný charakter takového díla, v němž se uplatňuje jako hlavní materiál dřevo a spolu s ním rustikální tesařský design; v neposlední řadě pak jde o reference použitého jazyka geometrie k určitým archetypálně cítěným symbolickým formám, obvykle ve spojitosti s architektonickými motivy (sloupu, chrámu, altánu, brány, apod.), jež vyjadřují odvěkou lidskou potřebu řádu v pojmech vztahu země a nebe.

Téma vztahu plastiky k volnému prostoru krajiny a nakonec i k prostoru urbánnímu však Miloslav Fekar dále rozvinul ve vlastní originální koncept sochařství, v němž se programově zabývá otázkou utváření životního prostředí. V této souvislosti dokázal ve své tvorbě spojit invenci s nezbytnou citlivostí pro genia loci určitého místa. Fekara v té míře nezajímá plastika jako svébytný a do sebe soustředěný monument. Jeho sochařské práce jsou spíše proměnlivými prostorovými strukturami, jež pohotově a citlivě reagují na dané prostředí, navazují s ním dialog, rozvíjejí v něm určitý příběh, zviditelňují jeho zvláštní rysy, či se stávají přímo místy zastavení pro výhledy a pozorování krajiny. V této spojitosti jsou pro ně příznačné dva momenty: jednak již zmíněná variabilita, dávající dílu často podobu stavebnicové skládačky a jednak zcela přirozený přesah do oblasti architektury a designu; nejedná se však o aplikované umění, ale vždy o originální umělecké výtvory s užitnou funkcí (socha mostu ve Stromovce, apod.). Jednotlivé plastiky přitom autor pojímá jako články vzájemně provázaného řetězce instalací, jímž modeluje určitý celek prostředí a to na půdorysu či konceptu „cesty“, tedy opět „příběhu“.

Na tomto principu začal Miloslav Fekar koncipovat své samostatné výstavy, které nazývá „putování“. První z nich se uskutečnila v roce 1999 v pražském parku Stromovka, další dvě proběhly následujícího roku v Hranicích na Moravě (synagoga a zámek) a v prostoru okružních valů zámku v Pardubicích. V letošním roce je „projekt putování“ instalován v Kroměříži, kde propojí prostory Podzámecké zahrady, interiéru města (Muzeum Kroměřížska) a Květné zahrady (skleník). Umělcovou snahou je, aby „putující proměnlivá skladba skulptur byla neustále obohacována o nové prvky, které vzniknou novou reakcí na nový prostor“ a aby vytvořila vždy jinou náladu a podpořila atmosféru místního genia loci. Miloslav Fekar tak dospěl v rámci zdejší kulturní krajiny k osobité verzi jakéhosi sochařského „land artu“, který je zajímavé pozorovat například na pozadí díla zemního umělce Richarda Longa či minimalisty Carla André. Fekarův přínos v této souvislosti spočívá v propojování a ve vzájemné komunikaci prostoru kulturní krajiny s architektonickým a urbánním prostorem lidských sídel, přičemž hlavním milieu se pro něj stává prostředí zahrady či parku. Na Fekarově výstavě v Kroměříži bude jistě zajímavé sledovat, jak budou jeho geometrické plastiky reagovat na ornamentální formace květinových záhonů ve skleníku Květné zahrady nebo na architektonické prostředí interiéru historického města či jaký vztah naváží organicky tvarované plastiky dřevěných ulit se stromovými korunami platanů v Podzámecké zahradě.

Cit pro polaritu geometrického (racionálního) a organického (přírodního) je totiž dalším příznačným rysem tvorby tohoto umělce. Jestliže prostřednictvím minimalistického jazyka geometrie Fekar přehledně rozvrhuje a artikuluje krajinný prostor a demonstruje tak lidskou schopnost přetvářet a přizpůsobovat si své prostředí, pak jeho plastiky ulit, zavěšované volně do korun stromů, vypovídají spíše o opačné tendenci, totiž o smyslu pro ono zárodečné, tělesné a biofilní. Fekarovy „Ulity“ upoutávají naši pozornost k tajemství skrytého života stromů a obecně všech živých zárodků, z nichž se utváří bohatství přírodního světa, poukazují na jednotu všeho živého, na onen „posvátný kruh stvoření“ (mandalu). Zároveň s tím obracejí naši pozornost od země vzhůru do korun stromů k živlu vzduchu, k volnému proudění energie větru, který jimi provívá a pohybuje a v některých případech je mění v improvizované hudební nástroje.

Sochařská tvorba Miloslava Fekara tak zjevně souvisí s velice aktuálním problémem dneška, totiž s hledáním takové podoby naší lidské kultury, jejíž integrální součástí bude příroda. Z hlediska současné vysloveně technokraticky orientované moderní civilizace se tato tendence jeví jako snaha naturalizovat často značně netolerantní účelové prostředí našich městských sídel. Celkově však jde o tendenci směřující ke zrušení oddělenosti mezi městem a krajinou, civilizací a přírodou. Tušíme, že je možné je navzájem propojit. V této souvislosti se téma zahrady a parku stává pro dnešní umělce výzvou, kterou by rozhodně neměli oslyšet. Je v ní podle mě zakódován model (hologram) hledaného nového životního způsobu.

Jiří Zemánek 25. dubna 2001

Rozložená kompozice - Plné proti prázdným
Topolové dřevo
délka 1400 cm, šířka 700 cm, výška 60 cm
V pozadí objekt - Křížení
Instalace ve skleníku v Květné zahradě, 2001

Dismembered composition – „Full Against the Empty“
Poplar wood
length 1400 cm, width 700 cm, height 60 cm
On the background object - Crossing
Installed at the „Flower Garden“ greenhouse, 2001

vydal Arcibiskupský zámek a zahrady v Kroměříži
text : PhDr. Jiří Zemánek
překlad : ing. Miloš Bělehrad
foto : Josef Ščotka
grafická úprava : Miloslav Fekar
tisk : KATOS Přerov
2001